

Arguments per declarar Béns d'Interès Cultural Local l'ermita de Santa Llúcia, el Celler Cooperatiu i el Nucli Antic del Palau d'Anglesola

CAPELLA DE SANTA LLÚCIA

Construcció del segle XVII, tot i que de la seva existència se'n té constància un parell de segles abans. Es tracta de l'edifici religiós més antic de la vila del Palau d'Anglesola, ja que l'església data dels s. XVIII/XIX i l'ermita de Sant Roc, de l'any 2012. Actualment, conserva la façana amb la portalada adovellada de mig punt, l'element més característic del conjunt.

A partir de l'any 1936, amb la desamortització de Mendizábal l'ermita de Santa Llúcia passa a mans particulars, primer de la família Solé i, més tard a la família Rabarté, els actuals propietaris.

Al seu interior reposen les despulles del pare Ignasi Carbó i Florensa, que fou prior del monestir cistercenc de Poblet i morí al Palau d'Anglesola el desembre de 1852, al cap de pocs dies d'acabar una tanda de predicacions missionals, dutes a terme per l'orde dels claretians, a la qual el P. Carbó pertanyia. Una làpida en marbre, entrant a mà dreta, recorda amb tot detall aquest esdeveniment.

L'ermita fou incendiada als inicis de la Guerra del 1936 i la imatge de Santa Llúcia, esmicolada. L'actual imatge és obra de l'escultor local Joan Robles i Mateu.

CELLER COOPERATIU, ANTIC SINDICAT DEL VI (avui, Cooperativa del Camp)

Es tracta d'una obra projectada per Cèsar Martinell, deixeble de Gaudí, bastida entre els anys 1920 i 1923, que presenta el traçat característic dels cellers d'aquell arquitecte que per la seva grandària i singularitat reben el nom de Catedrals del Vi (Gandesa, Falset, Nulles i el Pinell de Brai, entre d'altres).

Sense arribar a Catedral, el celler del Palau d'Anglesola resulta prou monumental, tant per les seves proporcions, com pel seu traçat, amb una gran nau central i dues de més petites als costats, fent simetria, que havien encabint les vint-i-dues tines primitives. A la capçalera, s'hi troba una altra nau en forma de transsepte, que era el lloc on s'elaborava el vi, completada amb la sala de recepció del raïm, sobre la qual s'hi aixeca el singular dipòsit de l'aigua.

Com que la pedra era -i és- un element escàs a la Plana d'Urgell, Martinell bastí els murs del celler palauanglesolí amb tàpia revestida amb morter de calç, i només emprà la tova en les columnes i les arcades estructurals -i artístiques- de l'interior, les portalades, les cornises i per decorar el dipòsit de l'aigua.

A part de les portalades, cal remarcar el traçat vertical de les finestres, amb els ampits inclinat i adornats amb ceràmica valenciana de color blau. La mateixa ceràmica, combinada amb el blanc, ornamenta el capcer de la façana principal. Malauradament, s'ha perdut la decoració que, amb la mateixa ceràmica i en forma de sanefa, venia a entrelligar les tres primitives portalades de la façana.

NUCLI ANTIC DEL PALAU D'ANGLESOLA

El nucli antic o de la vila closa del Palau d'Anglesola presenta encara el seu perfil medieval, encara que les actuals cases o façanes siguin posteriors com és el cas de la façana renaixentista de Cal Massot (s. XVI) , la de cal Felipet (s. XVII), cal Blasió (s. XVIII) o cal Miqueló i Ca l'Iseta (s. XIX). Aquest conjunt de cases es troba entre els carrers de Sant Joan i Pont i Gol, tot tancant la primitiva vila emmurallada del Palau, a la qual donava entrada -entre d'altres- la porta del fins avui anomenat carrer del Castell.

Les façanes dels edificis esmentats, a part de ser els més antics, són avui els elements més emblemàtics i artístics del primitiu Palau d'Anglesola. Al carrer del Dr. Pont i Gol, hi trobem a façana de cal Massot, dissortadament l'únic element de tot el conjunt del sumptuós edifici que resta en peu, que presenta una magnífica decoració en pedra en el seu conjunt, així com un balcó de pedra amb un balustre de ferro artísticament forjat.

És l'edifici més emblemàtic de la nostra població, dalt d'aquest turó d'emplaçament més alt de la vila closa era palplantada la casa fortificada d'origen àrab que va suposar el naixement del Palau, restituits més tard per l'orde dels Templers, Hospitalers i Sant Joan de Jerusalem. La desamortització de Manuel Godoy el 1767 i que va acabar al segle XX va fer que passés a mans d'un particular, el metge de la població Sr. Massot. En l'actualitat però, sols queda la façana d'estil Barroc amb simbologia diversa.

Al mateix indret, hi sobresurt la façana de Cal Blasió, bastida tota amb carreus de pedra i amb un original escut o blasó, que amb les seves originals figures ens ve a indicar el nom dels primitius propietaris els Po-Cor-Ull (Pocorull).

Al carrer de Sant Joan, núm. 8, la façana de cal Felipet, del s. XVII, amb la magnífica portalada adovellada, esdevé la façana antiga més ben conservada de tot el conjunt. A banda dreta, cal Miqueló, ofereix el seu traçat senyorial. A la part posterior de la casa, hi hagué fins al s. XIX, l'antic cementiri o fossar vell.

Davant per davant a la part del darrere de ca l'Aniseta una llinda amb un es i part d'unes dovelles conformaven les cavalleries de la casa del Senyor.

Al número 10 d'aquest carrer i tocant amb cal Massot, hi trobem ca l'Iseta una altra casa senyorial del XIX, amb el balcó més gran de tota la vila. Adossada a cal Massot, havia de formar part del primitiu castell dels Anglesola, que donaria nom a la vila.

Per tradició oral, els hereus de les famílies d'aquests entorns han mantingut que el primitiu castell arribaria des de l'entrada del carrer del mateix nom fins a cal Felipet, on situen la primitiva església romànica, arran de la qual hi hauria com és costum en el romànic, el fossar o cementiri.

Altres elements a valorar són un escut o blasó de l'any 1583, amb la creu, possiblement dels Hospitalers, situat al núm. 5 del carrer de sant Joan i mitja arcada de mig punt, just a la casa del costat, la del núm. 7.

La relació de béns exposada, per la seva vàlua tant històrica com artística, mereix ser preservada per a les properes generacions palauanglesolines i també comarcanes.